

Politikker for livslang vejledning: Igangværende arbejde

En rapport om arbejdet i det europæiske netværk om
politik for livslang vejledning 2009–2010

KORT RAPPORT

Dette er den korte version af en rapport, der er udarbejdet af Det europæiske netværk om politik for livslang vejledning – ”European Lifelong Guidance Policy Network” (ELGPN) – et netværk bestående af medlemsstater, som modtager økonomisk støtte fra EU i henhold til EU-programmet for livslang læring. Rapporten beskriver netværkets arbejde i 2009 og 2010. De synspunkter, som er udtrykt i denne rapport, tilhører ELGPN og afspejler ikke nødvendigvis Europa-Kommissionens eller personer, der handler på vegne af Kommissionens, officielle holdning.

Den samlede rapport kan rekvireres ved henvendelse til ELGPN’s koordinator (elgpn@jyu.fi) eller downloades fra ELGPN’s website (<http://elgpn.eu>). Der findes også et sammendrag af rapporten.

© The European Lifelong Guidance Policy Network (ELGPN)

Koordinator 2009–10: Finnish Institute for Educational Research (FIER), University of Jyväskylä, Finland
<http://elgpn.eu>
elgpn@jyu.fi

Udgiver: Dr. Raimo Vuorinen/Finnish Institute for Educational Research &
Professor Anthony G. Watts/National Institute for Careers Education and Counselling, UK

Omslag og grafisk design: Martti Minkkinen / Finnish Institute for Educational Research (FIER)
Layout: Kaija Mannström / Finnish Institute for Educational Research (FIER)

2011

Indholdsfortegnelse

Forord	5
Tak.....	7
1 Oversigt.....	9
2 ELGPN's arbejdsprogram 2009-10	11
3 Karrierevalgskompetence (Arbejdspakke 1).....	13
4 Udvidelse af adgang (Arbejdspakke 2)	16
5 Samarbejds- og koordinationsmekanismer (Arbejdspakke 3).....	18
6 Kvalitetssikring og evidensgrundlag (Arbejdspakke 4)	20
7 EU policy overvågning (Arbejdsgruppe 1)	22
8 EU-finansierede projekter: Synergi og forbindelser til politik (Arbejdsgruppe 2).....	24
9 Evaluering af ELGPN's arbejde.....	26
10 Næste fase	27
Bilag 1: De nationale delegationers sammensætning og kontaktpunkter i ELGPN 2009-10.....	28
Bilag 2: ELGPN-medlemslandenes bidrag til aktiviteter i ELGPN 2009-10	29

Forord

Der har i løbet af de sidste ti år været øget fokus på livslang vejledning på europæisk og nationalt niveau i erkendelse af, at vejledning spiller en afgørende rolle for livslang læring og fremmer både sociale og økonomiske mål: især ved at forbedre effektiviteten i uddannelser og på arbejdsmarkedet, idet vejledning er med til at mindske frafald, forhindre misforhold mellem udbud og efterspørgsel på arbejdsmarkedet og sætte skub i produktiviteten. To EU-resolutioner, der blev vedtaget af Rådet (Uddannelse) i 2004¹ og 2008², har understreget behovet for solide vejledningstilbud hele livet igennem til at sætte den enkelte i stand til at tilrettelægge egen læring og arbejdsliv og overgangene mellem og inden for uddannelse/erhvervsuddannelse og arbejde. Resolutionerne satte fokus på fire prioritetsområder: karrierevalgskompetence, adgang til vejledning, kvalitetssikring og koordinering af vejledningstilbud. Medlemsstaterne blev opfordret til at iværksætte tiltag til at modernisere og styrke deres vejledningspolitikker og -systemer.

¹ Rådet for Den Europæiske Union (2004). *Styrkelse af politikker, systemer og praksis inden for livslang vejledning*. 9286/04 EDUC 109 SOC 234.

² Rådet for Den Europæiske Union (2008). *Bedre integration af livslang vejledning i strategierne for livslang læring*. 2905. samling i Rådet. Uddannelse, ungdom og kultur, Bruxelles, den 21. november 2008.

Kommissionen har i tæt koordination med Cedefop og European Training Foundation aktivt støttet udviklingen ved at iværksætte undersøgelser, udarbejde en håndbog for politiske beslutningstagere sammen med OECD³ og fremme videndeling mellem parter og udvikling af fælleseuropæiske referenceværktøjer med støtte fra en EU-ekspertgruppe, der afholdt møder i perioden 2002–2007. I 2007 besluttede medlemsstaterne at oprette et europæisk netværk om politik for livslang vejledning (ELGPN). Kommissionen hilste initiativet velkommen og anså det som et tilsagn om og middel til at træffe fremadrettede tiltag for den konkrete gennemførelse af resolutionens prioriteter på nationalt plan. Kommissionen yder i øjeblikket økonomisk støtte til ELGPN under programmet for livslang læring og deltager i netværkets møder.

Jeg lykønsker ELGPN med de opnåede resultater i de tre første år efter oprettelsen og takker vores finske kollegaer – Raimo Vuorinen og Lea Pöyliö – for det dynamiske lederskab, de har udvist i koordineringen af netværket. Denne rapport fremlægger de vigtigste resultater og viser netværkets merværdi på både nationalt og europæisk niveau. Netværket har været med til at styrke samarbej-

³ OECD & Europa-Kommissionen (2004). *Career Guidance: a Handbook for Policy Makers*. Paris: OECD.

det og fremme tværgående vejledningstilbud om læring og arbejde og inspirere nogle lande uden et forum til at samle alle aktører til at oprette et sådant forum. Rapporten præsenterer resultaterne af arbejdet for hvert af de fire prioritetsområder og udpeger de vigtigste udestående udfordringer.

Borgernes liv er i stigende omfang præget af overgang, og sammenholdt med øget mangfoldighed og større mobilitet inden for uddannelse og erhvervsuddannelse og på arbejdsmarkedet er det derfor vigtigere end nogensinde før at have effektive systemer for livslang vejledning. Efterfølgeren til Lissabon-strategien – *Europa 2020: En strategi for intelligent, bæredygtig og inklusiv vækst* – indeholder bl.a. mål om at reducere andelen af unge, der forlader skolen tidligt til 10 % og sikre, at 40 % af den unge generation har en udannelse på tiært niveau. Strategien understreger også behovet for

at forbedre unges adgang til arbejdsmarkedet, fremme anerkendelse af ikke-formel og uformel læring, forbedre det uddannelsesmæssige output og fremme uddannelses-systemernes åbenhed og relevans, gøre erhvervsuddannelserne mere attraktive og sikre, at borgene i en tidlig alder er i stand til at erhverve de kompetencer, der er nødvendige for ny læring og adgang til arbejdsmarkedet og udvikle dem gennem hele livet. Det er altafgørende at have tilgængelige og koordinerede vejledningssystemer af høj kvalitet for at nå disse mål, og jeg opfordrer derfor ELGPN til at fortsætte med det værdifulde arbejde og ønsker netværket al mulig succes hermed.

Gordon Clark
Kontorchef
Generaldirektoratet for uddannelse og kultur
Europa-Kommissionen

Tak

Denne rapport er resultatet af en fælles arbejdsindsats i det europæiske netværk om politik for livslang vejledning (ELGPN). Den bygger på bidrag fra hele netværket og især fra:

- De nationale delegationer, der opstillede deres prioriteter inden for ELGPN's arbejdsprogram for 2009–2010 og satte fokus på dem ud fra deres eget perspektiv.
- Værtslandene for plenarmøderne og de tematiske aktiviteter med deres eksempler på national politik og casestudies til støtte for gensidig læring.
- Embedsmændene i det franske og spanske uddannelsesministerium, der som værter ved EU's formandskabskonferencer var med til at fremme ELGPN's arbejde.
- Repræsentanterne fra de partnerorganisationer, der deltog i arbejdsprogrammet, heriblandt Mika Launikari (Cedefop), Helmut Zelloth (ETF), Karen Schober (IAEVG), dr. Gerhart Rott (FEDORA), dr. John McCarthy (ICCDPP) og dr. Wolfgang Müller (EU's arbejdsformidlingsnetværk).
- Repræsentanterne i de lande, der varetager rollen som "lead country" for de enkelte tematiske aktivi-

teter, og som har stået bag den pågældende aktivitet i samarbejde med ELGPN's koordinator samt stået for forberedelserne af de relevante dele af denne rapport:

- WP1: Jasmin Muhic, Tjekkiet.
- WP2: Jean-Marie Lenzi, Frankrig, dr. Guðbjörg Vilhjálmsdóttir, Island.
- WP3: Dr. Peter Härtel, Østrig, dr. Bernhard Jenschke, Tyskland.
- WP4: Steffen Jensen, Danmark.
- TG2: Brigita Rupar, Slovenien.
- De eksperter, der udarbejdede forudgående baggrundspapirer og arbejdspapirer til de tematiske aktivitetmøder samt udkast til de relevante dele af denne rapport:
 - WP1: Professor Ronald Sultana, Malta.
 - WP2: Professor Fusûn Akkök, Tyrkiet.
 - WP3: Professor Tony Watts, Storbritannien.
 - WP4: Lektor Peter Plant, Danmark.
 - TG1: Françoise Divisia, Frankrig, dr. John McCarthy, Irland.
 - TG2: Saša Niklanovič, Slovenien.
 - Evaluering: Peter Weber, Tyskland.

Netværket besluttede at adressere de fire prioriteter samtidig, der blev udpeget i EU-resolutionen fra 2008: Derfor har de beskrevne aktiviteter det deri omtalte omfang.

Følgende parter skal også have tak: repræsentanterne fra Europa-Kommissionen (Gordon Clark, Carlo Scatoli, Jennifer Wannan og Maike Koops fra Generaldirektoratet

for uddannelse og kultur, Susanne Kraatz fra Generaldirektoratet for beskæftigelse) for deres støtte til implementeringen af arbejdsprogrammet.

Raimo Vuorinen
Koordinator, ELGPN

Oversigt

Formålet med denne rapport er at videreformidle de hidtidige resultater fra det europæiske netværk om politik for livslang vejledning (ELGPN) til de relevante beslutningstagere og aktører på såvel europæisk som nationalt niveau.

ELGPN tager sigte på at støtte EU's medlemsstater (og de nabolande, der er berettiget til støtte fra EU-programmet for livslang læring) og Europa-Kommissionen i arbejdet med at videreudvikle det europæiske samarbejde om livslang vejledning inden for både uddannelses- og arbejdsmarkedssektoren. Formålet er at fremme samarbejdet på medlemsstatsniveau omkring implementering af de i EU's resolutioner om livslang vejledning (2004, 2008) fastsatte prioriteter. Netværket blev dannet af medlemsstaterne, og Kommissionen yder støtte til aktiviteterne, der hører under EU-programmet for livslang læring

ELGPN er en vigtig aktør på området for fremme af en politisk udvikling på nationalt plan inden for livslang vejledning i Europa. Da medlemsstaterne er drivkraften bag netværket, er det også en nyskabende form af den åbne koordinationsmetode i EU.

Alle de lande, der er berettiget til bistand under EU-programmet for livslang læring 2007–13, kan optages som medlemmer i ELGPN. De deltagende lande udpeger deres repræsentanter i netværket og opfordres til at udpege både statslige og ikke-statslige repræsentanter. Næsten alle lande har repræsentanter fra undervisnings- eller uddannelsesministeriet, over halvdelen har repræsentanter fra arbejds- eller beskæftigelsesministeriet, og nogle har repræsentanter fra ngo'er (se bilag 1). Netværket sikrer gennem tilpassede forbindelsesarrangementer regelmæssig kontakt med andre relevante organisationer og netværk på nationalt, europæisk og internationalt niveau.

I 2009–2010 ELGPN bestod af 26 medlemslande (AT, CY, CZ, DE, DK, EE, EL, ES, FI, FR, GB, HU, IS, IT, LV, LT, LU, MT, NL, NO, PL, PT, SE, SK, SI, TR) og yderligere fire lande med observatørstatus (BE, BG, IE, RO).

Medlemmerne rapporterer, at deres deltagelse i netværket har styrket deres kendskab til eventuelle indsatser over for fælles udfordringer og har givet dem nyt perspektiv og ny viden om udbuddet i deres eget land. Der er navnlig sket fremskridt inden for følgende specifikke områder:

Oversigt

- Støtte til en forbedret koordination af tilbud (alle 30 lande har enten etableret eller er ved at oprette et vejledningsforum eller en anden ordning).
- Fælles forståelse for karrierevalgskompetence.
- Anerkendelse af nye teknologiers potentiale for at udvide adgangen til tilbud ved at supplere de individuelle, direkte tilbud med telefon- og interaktive, internetbaserede tilbud.
- Forståelse for behovet for et stærkere evidensgrundlag sammenkædet med kvalitetssikring.

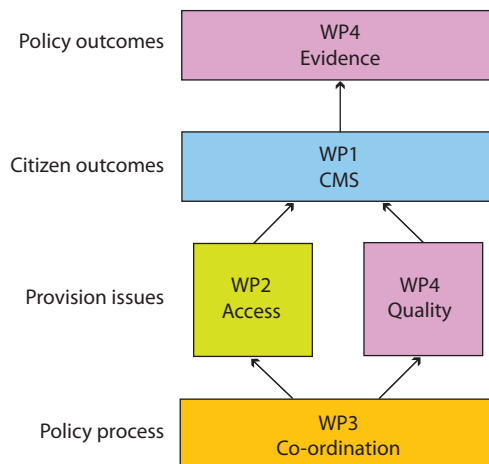
ELGPN's arbejdsprogram 2009–10

I løbet af 2009–10 blev der afholdt fire plenarmøder i ELGPN (Luxembourg, marts 2009, Riga, Letland, september 2009, Zaragoza, Spanien, maj 2010 og Lissabon, Portugal, september 2010).

Hele netværket nåede til enighed om, at arbejdsprogrammet for 2009–10 skulle tage udgangspunkt i de fire temaer, der blev udpeget i resolutionen fra 2008. Arbejdet blev i overensstemmelse hermed indledt i fire arbejds-pakker (WP), der hver især tæller 10-12 lande, med henblik på:

- Fremme af evnen til *karrierevalgskompetence* gennem hele livet (WP1).
- Lettelse af *adgangen* til vejledningstilbud for alle borgere, herunder realkompetencevurdering (APEL) (WP2).
- Fremme af *samarbejds- og koordineringsordninger* om vejledningspolitikker og -systemer mellem de forskellige aktører på nationalt, regionalt og lokalt plan (WP3).
- Udvikling af *kvalitetssikringen og evidensgrundlaget* for politik- og systemudvikling (WP4).

Forholdet mellem de fire temaer kan opstilles således:

Hver arbejds-pakke havde et eller to lande, der ledede arbejdet, samt en ekspert til at koordinere og støtte aktiviteten i samarbejde med ELGPN's koordinator. De enkelte gruppers program omfattede to særskilte, tematiske feltbesøg og et tredje sammenfattende møde. Feltbesøgene gav værtslandene mulighed for at videreformidle og styrke egne politikker og praksis og for at inddrage centrale beslutningstagere inden for disse processer. Ved hvert møde leverede eksperten et baggrundspapir og et arbejds-papir.

ELGPN's arbejdsprogram for 2009-10 omfattede endvidere to tematiske arbejdsgrupper med fokus på:

- Europæisk uddannelses- og beskæftigelsespolitik fra et livslangt vejledningsperspektiv, herunder med policy papirer for arbejdsprogrammets fire temaer, som udpeget i resolutionerne fra 2004 og 2008, samt en kommentar om den rolle, livslang vejledning spiller i forhold til den aktuelle finanskrisen (TG1).
- Synergien mellem EU-finansierede projekter og deres forbindelse til politikker om livslang vejledning (TG2).

Arbejdet i de enkelte arbejdsplaner og arbejdsgrupper er opsummeret i de følgende afsnit i denne rapport. Derefter følger evalueringsoplysninger og planer for næste

fase. Bilag 2 indeholder en oversigt over de enkelte medlemsstaters deltagelse i de forskellige aktiviteter.

Dokumentationen kan findes på ELGPN's website (<http://elgpn.eu>), hvor man også kan se netværkets undersøgelsesplatform. Hjemmesiden er bygget op omkring de prioriteter, der fremgår af Rådets resolution. Den understøtter netværkets forvaltning og indeholder oplysninger om ELGPN's nationale kontaktpersoner. Den indeholder desuden en database, hvor medlemmerne kan dele og viderefremde deres erfaringer omkring spændende, nationale initiativer eller projekter med relation til den politiske udvikling af livslang vejledning. De nationale eksemplers format tager udgangspunkt i Europa-Kommissionens KSLLL (Knowledge System for Lifelong Learning). Dermed kan de offentliggøres på både KSLLL's og ELGPN's website.

Karrierevalgskompetence (Arbejdspakke 1)

Rationale

Karrierevalgskompetence dækker over en række kompetencer, der på en struktureret måde giver enkeltpersoner og grupper mulighed for at samle, analysere, sammenfatte og tilrettelægge oplysninger af personlig, uddannelsesmæssig- og beskæftigelsesmæssig karakter. Karrierevalgskompetence handler endvidere om de færdigheder, der skal til for at træffe og gennemføre beslutninger og overgange i uddannelsessystemet og i arbejdslivet. Borgerne har behov for disse færdigheder for at kunne håndtere de komplicerede overgange, der kendetegner nutidens uddannelses- og arbejdsforløb. Med de krav som en videnbaseret økonomi stiller og som reaktion på den hurtige udvikling inden for teknologi, markeder og relaterede beskæftigelsesmuligheder, er det sandsynligt, at borgernes deltagelse i formel uddannelse og efteruddannelse varer langt ind i deres voksenliv. Undervisning i karrierevalgskompetence kan hjælpe borgerne med at håndtere ikke-lineære arbejdsforløb og med at øge deres beskæftigelsesegnethed og dermed fremme social retfærdighed og inklusion.

I mange ELGPN-medlemslande er skolernes pensum blevet – eller på vej til at blive – udformet således, at de hjælper de unge med at blive bedre til at planlægge og håndtere overgangene mellem uddannelse, erhvervsuddannelse og beskæftigelse. Inden for videregående uddannelse fremmer Bologna-processen karrierevalgs-

kompetence ved at fremme aktiv studentorienteret læring og styrke dimittendernes beskæftigelsesegnethed. Karrierevalgskompetence fremmes også for arbejdsløse: mange arbejdsformidlinger tilbyder eller udliciterer programmer, der opbygger voksnes beskæftigelsesegnethed for dermed at øge deres chancer på et trængt arbejdsmarked.

Dette fornyede fokus på karrierevalgskompetence skal dog ikke ses som udtryk for, at de arbejdsløse selv er skyld i deres manglende forberedelse på overgangene. Vi skal sørge for at undgå at "individualisere" de sociale problemer: selv om karrierevalgskompetence kan støtte og fremme overgange, ligger mange af de problemer, som den enkelte står over for, ikke hos vedkommende selv men skal i stedet findes i økonomiens strukturelle mangler.

Udvikling og fremskridt til dato

Indhold og metoder for karrierevalgskompetence har været meget forskellige på tværs af EU, men der har i høj grad også været paralleller. På fælleseuropæisk niveau bruges termen "karrierevalgskompetencer" (career management skills) nu i vidt omfang. I de enkelte medlemslande anvendes eventuelt andre termer, der henviser til lignende sæt færdigheder (f.eks. "livsfærdigheder",

“personlig og social uddannelse”, “karriereudvikling”). Men fælles for disse termer er parallellerne til den samme dagsorden: det handler om at fremme kompetencer, der hjælper den enkelte og grupper med at samle, analysere, sammenfatte og tilrettelægge oplysninger af personlig-, uddannelsesmæssig og beskæftigelsesmæssig karakter samt med at træffe og gennemføre beslutninger og overgange. Denne dagsorden accepteres nu bredt og videreføres i hele EU.

Problemer, udfordringer og nøglebudskaber

De vigtigste debatter i forbindelse med karrierevalgskompetence omfatter:

- *Det niveau som forskellige karrierevalgskompetencetemaer kan håndteres på* alt efter alder og uddannelsesniveau. Selv om man ofte har en udviklingsmæssig tilgang til karrierevalgskompetence, gælder det dog ikke for alle lande.
- *Behovet for at identificere den karrierevalgskompetence, der specifikt adresserer behovene hos udsatte målgrupper*, hvor disse spiller en stor rolle for at udarbejde sådanne karrierevalgskompetenceprogrammer.
- *Behovet for at anerkende forskellige faglige traditioner i forskellige lande*. Det kan hæmme udviklingen af en fælleseuropæisk ramme for karrierevalgskompetence.
- *Hensigtsmæssigheden af en national ramme for karrierevalgskompetence, der fastsætter et minimumsniveau for det viden- og kvalifikationsgrundlag, der er tilgængeligt for alle borgere*, samtidig med at man tillader en fleksibel fortolkning af rammerne i forhold til specifikke sammenhænge.
- *Udfordringen med at integrere karrierevalgskompetence i en uddannelsesmæssig kontekst*. Mulighederne omfatter karrierevalgskompetence som et særskilt, skemalagt “fag”, som undervisningsfag på tværs af pensum, som tilbud i form af en ekstern aktivitet eller en blanding af disse strategier.
- *Udviklingen af nyskabende pædagogik*. Det er yderst vigtigt, at underviserne går længere end den didaktiske instruktion og inkluderer en række eksperimentale læringsstrategier, karrierespil, computerbaserede ressourcer og så videre.
- *Evalueringen af karrierevalgskompetence*. I visse lande har man den indstilling, at den lærendes motivation er tilstrækkelig for karrierevalgskompetence, så der ikke er behov for evaluering. I andre lande lægges der vægt på den lærendes ret til at få udviklingen af sine færdigheder formelt anerkendt. I en uddannelsesmæssig tradition hvor eksamener spiller en central rolle, kan alle pensumområder, der ikke formelt bedømmes, ende med at fremstå som uvæsentlige inden for videnhierarkiet og dermed også for den lærende. Brugen af nyskabende evalueringsmetoder, som f.eks. porteføljer, har den fordel, at de fremmer og anerkender læring uden kvælende, nyskabende undervisningsmetoder.
- *Metoderne, som kan anvendes for karrierevalgskompetence til voksne i forbindelse med den offentlige arbejdsformidling* for at sikre, at den arbejdsløse tilegner sig en række færdigheder, der øger vedkommendes beskæftigelsesegnethed. Nogle af de bedste eksempler er “jobklubber” og især dem, der udliciteres til tjenesteudbydere, der er tæt på målgruppen. I disse situationer er det mere sandsynligt, at ”gruppetilgangen” virker styrkende og aktiverende.
- *Behovet for at sikre, at karrierevalgskompetence ikke læres fra et underskudsperspektiv*, hvor den enkelte anses for på sin vis at være “mangelfuld”, men snarere anskues fra et styrkende perspektiv. Det er vigtigt at se klienterne som personer med stærke sider frem for med problemer.

Vejen frem

- Mange lande mangler stadig at udarbejde nationale rammer for karrierevalgskompetence.
 - Mange mangler også at formulere en klar politik om karrierevalgskompetencens plads i skolens pensum.
 - Der er behov for en tydelig undervisningsstrategi for dem, der underviser i karrierevalgskompetence, samt for relevante, understøttende ressourcer, der kan bruges i en lang række sammenhænge.
- Udvikling af karrierevalgskompetenceprogrammer skal tage højde for de specifikke behov, der findes hos udsatte målgrupper.
 - Der er behov for en ekstra indsats for at udvikle hensigtsmæssige evalueringsstrategier.
 - Vi skal trods begrænsningerne gå videre med muligheden for at udvikle en europæisk ramme for karrierevalgskompetence.

Udvidelse af adgang (Arbejdspakke 2)

Rationale

En udvidelse af adgang til vejledning har været på mange landes dagsorden, herunder hvordan man udvider tilbudene for forskellige målgrupper, brug af IKT-værktøjer, og hvordan man forvalter og finansierer mere integrerede tilbud. Der findes i mange sammenhænge to aspekter af manglende adgang:

- Et bredt udvalg af bestemte borgergruppers behov opfyldes ikke i tilstrækkelig grad.
- Vejledningstilbud findes stadig ofte i et begrænset udvalg af steder og medier, på begrænsede tidspunkter på dagen eller ugen og på begrænsede tidspunkter i livet, hvilket hæmmer livslang adgang.

Med den nuværende økonomiske krise og stigende arbejdsløshed spiller adgang til karrierevejledningstilbud en afgørende rolle. Den aktuelle krise understreger desuden behovet for nye tiltag for at åbne op for adgang med fokus på bestemte målgrupper (f.eks. unge, der står ved vigtige overgange inden for deres uddannelse og mellem uddannelse og beskæftigelse, ved frafald fra uddannelse, arbejdsløse unge og voksne samt de resourcesvage på arbejdsmarkedet).

En lang række lande har peget på teknologi og især internettet og telefoni som nøgelfaktorer i udviklingen

af karriereressourcer samt til at give flere mennesker adgang til tilbud på tidspunkter, steder og med metoder, der passer bedst til deres behov. Med teknologien bliver det muligt at tilbyde tjenester gennem forskellige medier som f.eks. elektronisk vejledning og telefoniske hjælpe-tjenester samt ved hjælp af individuel, personlig vejledning. De eksisterende vejledningstilbud skal omlægges til omkostningseffektive tilbud.

Udvikling og fremskridt til dato

Adskillige lande har indført ny lovgivning for adgang, udbud af vejledningstilbud og udvikling af nye redskaber og systemer. Heriblandt kan nævnes lovgivning om rådgivningstilbud som en del af beskæftigelsespolitikken (CZ), etablering af alle borgeres ret til gratis, livslang vejledning fra det offentlige (FR), voksenuddannelse, der støtter vejledning på arbejdspladsen og validering af ikke-formelle og uformelle læringsprocesser (IS) og rådgivernes kvalifikationer (FR, IS, PL). Andre politiske beslutninger understreger den vægt, der lægges på mere effektiv brug af IKT inden for vejledning (LT), og IKT-værktøjer inden for vejledning som en del af en e-strategi for den offentlige sektor (SK). Af andre vigtige tiltag på området kan nævnes en ny integreret tjeneste (FR),

oprettelse af en internetportal og telefontjeneste til at støtte karrierevalg samt et program, der fremmer lokale vejledningsinitiativer i forbindelse med lokale læringsstrategier (DE), en ny tjeneste for voksenuddannelse i England (UK) og et webbaseret nationalt vejledningsinformationssystem (TR).

Nøglebudskaber

- *Udbudsformernes supplerende karakter.* Mens man i de fleste lande har peget på teknologi som værende vigtig for udviklingen og udbuddet af vejledningstilbud, er individuelle, personlige tilbud i form af individuelt og/eller gruppearbejde fortsat en væsentlig del af vejledningen. De nye teknologier har stort potentiale for at gøre adgangen både lettere og billigere og skaber et innovativt og fleksibelt udbud i forhold til e-uddannelse og selvhjælpsmetoder, der supplerer de mere traditionelle vejledningsformer.
- *Udvikling af integrerede tilbud.* Det er en ny udfordring at udvikle integrerede tilbud for folk i alle aldre. Det kræver en ny måde at tænke på i institutionelle sammenhænge, og hvad angår faglige kompetencer, samt en ny mentalitet og kultur.
- *Forskellige niveauer af tilbud til opfyldelse af forskellige, individuelle behov.* Den enkeltes behov spænder fra dem, der er selvmotiverede og i stand til at træffe gode karrierevalg på egen hånd, til dem, der kræver omfattende hjælp.
- *Realkompetencevurdering (APEL) som en effektiv metode til at udvikle beskæftigelsesegnheden.* Der kræves adgang til passende vejledning og støtte for at kunne hjælpe borgerne og især dem med få kvalifikationer og uden arbejde, for at udnytte APEL og dermed skabe værdi for tidligere læring.
- *Standarder inden for udbuddet.* Der skal udvikles standarder (f.eks. gyldighed, pålidelighed, nøjagtighed, objektivitet, rummelighed, relevans for målgrupperne, betimelighed) for IKT-baserede og andre arbejdsmaterialer.
- *Etiske problemer vedrørende brug af IKT inden for vejledning.* Disse omfatter kvaliteten af de evalueringer, der er tilgængelige på internettet.
- *Adgang som et anliggende om social retfærdighed.* Det kræver bedre forståelse af karrierevejledningens effektivitet at opnå en tilfredsstillende balance mellem kvalitet og adgang – ikke kun i forhold til den dermed forbundne omkostning – men også som et redskab i forbindelse med at nå målene omkring social retfærdighed.

Nøgleudfordringer

- Hvordan man udvikler undervisernes kompetencer til at bruge IKT-redskaber.
- Hvordan man gør effektiv brug af det potentiale, som webbaserede sociale medier og mobil teknologi tilbyder.
- Hvordan man evaluerer de nationale udbudsressourcer i forhold til det nye paradigme om livslang vejledning.
- Etiske aspekter.
- Evaluering af den relative effektivitet for forskellige grupper af forskellige udbudsmetoder af vejledningstilbud.
- Hvordan man allokere finansiering mellem forskellige udbudskanaler, når man skal opfylde de forskellige prioritetsgruppers behov.
- Hvordan lovgivningen kan fastsætte borgernes ret til vejledning og til udbud af vejledningstilbud.
- Hvordan man i højere grad fremmer borgernes adgang til vejledningstilbud.

Samarbejds- og koordinationsmekanismer (Arbejdsplan 3)

Rationale

I alle lande er vejledningsudbuddet fordelt på tværs af mange forskellige sektorer og hører under forskellige ministerier, andre myndigheder og institutioner (skoler, tertiær uddannelse, offentlige arbejdsformidlinger, arbejdsmarkedsparter, den frivillige sektor, den private sektor). En af de centrale opgaver for disse tilbud er at hjælpe enkeltpersoner med at bevæge sig effektivt på tværs af sektorerne i løbet af deres personlige og karrieremæssige udvikling. Følgelig må effektive politikker for livslang vejledning omfatte en række forskellige myndigheder og aktører. Et nationalt forum for livslang vejledning er en mekanisme, der kan samle disse organer for derved at støtte en mere effektiv politisk udvikling og et mere harmoniseret udbud.

Hvis et nationalt forum for livslang vejledning skal opnå bred anerkendelse, skal det opfylde fire krav:

- Det skal inddrage eller i det mindste anerkendes af den offentlige sektor.
- Medlemskab skal ikke begrænses til statslige aktører men bør omfatte andre centrale aktører.
- Det skal omfatte både uddannelse og beskæftigelse.
- Det skal dække både vejledning for unge og vejledning for voksne.

I visse tilfælde kan man udvikle alternative mekanismer til at opnå nogle af fordelene ved et nationalt forum.

Et forum eller en lignende mekanisme kan operere på ét eller flere af tre niveauer:

- *Kommunikation*. Det kan f.eks. omfatte informationsudveksling og undersøgelse af samarbejds- og koordinationsmuligheder.
- *Samarbejde* mellem partnere inden for eksisterende strukturer. Det kan være overvejende uformelt og baseret på en samarbejdsaftale, hvor hver part bevarer sin beslutningsdygtighed.
- *Koordination*. Det kræver sandsynligvis en koordinationsstruktur med operative beføjelser og finansiering (og evt. en kontrakt eller et juridisk mandat).

På det første niveau (kommunikation) kan dette komme til udtryk i form af en arbejdsgruppe eller et netværk eller en tænketank. På det tredje niveau (koordinering) kræves der sandsynligvis en mere formel og bæredygtig struktur.

Udvikling og fremskridt til dato

Der er på nuværende tidspunkt etableret nationale fora for livslang vejledning i 17 europæiske lande, og man er ved at etablere fora i yderligere 10 lande. Desuden har tre andre lande mere alternative mekanismer eller er ved at etablere disse. Dermed er alle medlemslandene opmærksomme på forbedret samarbejde og koordination af tilbuddene.

Nøglebudskaber

Vores erfaring indtil videre viser, at der er ti nøglebudskaber for lande, der ønsker at etablere disse fora:

- Skabe en klar forbindelse til strategier for livslang læring, beskæftigelse og social inklusion og formulere den rolle, livslang vejledning spiller for det offentlige bedste i forhold til disse strategier.
- Fastsætte fælles definitioner og en fælles terminologi.
- Være selektiv i valget af parter, der inviteres til at deltage.
- Have klart definerede mål, opgaver og roller.
- Have en klar ledelse, stærke fortalere og et stærkt engagement fra de centrale parter.
- Definere forholdet til den offentlige sektor (herunder, hvor det er relevant, de regionale og lokale myndigheder) tydeligt.
- Have et sekretariat, der er uafhængigt eller i det mindste "afgrænset".
- Fremme udvikling men fortsat leve op til den centrale opgave.
- Være bekendt med risikoen for rollekonflikter.
- Bestræbe sig på at arbejde ud fra den enkelte borgers synspunkt og anerkende de almene fordele herved.

Problemer og udfordringer

De centrale problemer og udfordringer vedrører:

- Hvorvidt forummet skal etableres af regeringen og eventuelt ved hjælp af lovgivning ("*top-down*"), eller om det skal etableres på initiativ af en række ikke-statslige organisationer, der derefter skaber den relevante forbindelse til regeringen ("*bottom-up*"). Der kan være fordele ved at integrere dele af begge processer.
- I lande, hvor en stor del af beføjelserne omkring uddannelse og/eller beskæftigelse ligger hos de regionale/lokale myndigheder, er det vigtigt med *samarbejde og koordination på regionalt/lokalt niveau*. Det kan være mindst lige så vigtigt som på nationalt niveau. Samarbejds- og koordinationsniveauerne er eventuelt ikke effektive individuelt set.
- *IKT's integrationsfremmende potentiale*, f.eks. til at samle karriereoplysninger og vejledningsudbydere fra forskellige sektorer for at udvikle en fælles webportal. På den måde deles omkostningerne, brugeren sættes i centrum for tilbuddets udformning, og det tiltrækker sandsynligvis dermed flere brugere til gavn for alle parter. Hvis det udvikles yderligere, kan det være den måde, hvorpå tjenesteudbydere kan omsætte deres særskilte, sektorbaserede og udbydercentrerede udbud til et brugerorienteret system for livslang vejledning med webportalen som det konceptuelle centrum og med støtte fra det koordinerede, sektorbaserede udbud af individuelle og andre tilbud. Kvaliteten og effektiviteten af denne tilgang afhænger af dens implementering i et procesorienteret, sammenhængende og omfattende system for livslang læring.

Kvalitetssikring og evidensgrundlag (Arbejdspakke 4)

Rationale

WP4 beskæftiger sig med forholdet mellem vejledningspolitikker, forskning og praksis på to områder:

- Kvalitetssikringens rolle og udvikling, hvad angår tilgangene inden for vejledning.
- Evidensgrundlaget, der benyttes eller kan benyttes til at understøtte, forklare, forbedre og legitimere vejledningsaktiviteterne.

Den tværgående rolle for livslang vejledning kræver et udbud af høj kvalitet og en tværsektoriel tilgang til kvalitetssikringssystemets udformning inden for vejledning.

Udvikling og fremskridt til dato

Nogle EU-medlemsstater har indført omfattende, men overvejende sektorbaserede kvalitetssikringssystemer (f.eks. DK, UK). Nogle af tilgangene indeholder elementer af evidensbaseret udvikling af politik. Skotland har f.eks. en omfattende tilgang til vejledning for alle aldersgrupper, hvor evidensgrundlaget defineres som en række individuelle og samfundsmæssige resultater, herunder

økonomiske fordele. I Tyskland har man iværksat en koordineret proces for at udvikle fælles kvalitetsstandarder.

Komponenter i en ramme for kvalitetssikring

Efter en gennemgang af de politiske initiativer og interessant praksis i deltagerlandene omkring kvalitetssikring inden for karrierevejledning samt forskning i forbindelse med en evidensbaseret udvikling af politik blev det besluttet at opstille en liste over de elementer, der foreslås inkluderet i en ramme for kvalitetssikring. Der er opstillet fem "fælles referencepunkter for kvalitetssikringssystemer for vejledning" af EU-Kommissionens ekspertgruppe for livslang vejledning. WP4 besluttede at tilføje yderligere to dimensioner (resultater, virkning).

Den deraf følgende ramme indeholder en matrice af "referencepunkter" og indikatorer, der er baseret på en input – proces - resultatmodel, og som omfatter forslag til de oplysninger, der skal indsamles for at kunne vurdere, hvordan og i hvilket omfang indikatoren er opfyldt:

Referencepunkt	Udvalgte indikatorer
Borger- og brugerinddragelse	<ul style="list-style-type: none"> Tilgængelighed fsva. information om rettigheder og tilbud Kundereaktionssystemer er i drift og anvendes Regelmæssige kundetilfredshedsundersøgelser offentliggøres/anvendes
Underviseres kompetence	<ul style="list-style-type: none"> Nationalt/regionalt accepterede, definerede standarder Certificerings-/akkrediteringssystemer Uddannelseskvalitet og -tilgængelighed Overvågning påkrævet Professionel adfærd og brug af passende metoder
Forbedring af tilbud	<ul style="list-style-type: none"> Der findes og anvendes obligatoriske kvalitetssikringssystemer Der findes definerede standarder for udbud af vejledningstilbud (etisk regelsæt, metodologi, forholdet mellem rådgivere og klienter, tjenesteforhold, økonomiske ressourcer, administrative procedurer, IKT-udstyr, opdaterede oplysninger, arbejdsmarkedsoplysninger, servicering af klienter med særlige behov, osv.) Udarbejdelse af en handlingsplan med klienterne Dokumentation af vejledningsprocessen og dens resultater Overvågning for at vurdere forbedringer og resultater
Sammenhæng	<ul style="list-style-type: none"> Der findes et tilbud for alle aldersgrupper og/eller samarbejde mellem og koordination af forskellige tjenesteudbydere Enighed om fælles principper
Resultater/virkning: – Læringsresultater – Arbejdsmarkedets/ økonomiske resultater – Resultater vedr. social inklusion	<ul style="list-style-type: none"> Betydelig forbedring af klienters viden og kompetencer, karrierevalgkompetence, selvtillid, beslutningsmæssige kompetencer, jobparathed osv. Overgangsfrekvens til næste uddannelses-/beskæftigelsesniveau Forbedring af gennemførelsesfrekvensen og reduktion af de studerendes frafald Vellykkede processer til at matche arbejdskraften med arbejdsmarkedet Arbejdsløshedens niveau og varighed Forbedring af udbud og efterspørgsel på arbejdskraft Tilbuddets omkostningseffektivitet

Udkastet til rammer omfatter både kvalitative og kvantitative indikatorer. Det er en ambitiøs opgave at udarbejde rammer, der overvejende er baseret på kvantitative indikatorer, når man samtidig tager højde for de alvorlige, metodologiske problemer, der spiller ind. Desuden er der fare for, at der opstår utilsigtede virkninger, hvis kvalitetssikringen udelukkende sigter mod en kvantitativ vurdering. Der skal være balance mellem den faglige præference for en kvalitativ evaluering og beslutningstagerens og tjenesteudbydere krav om et empirisk evidensgrundlag og en cost-benefit-analyse for at sikre en effektiv drift af tilbuddene og retfærdiggøre, at man investerer skatteborgerens penge i sådanne tilbud.

Der bør arbejdes yderligere på indikatorerne og data som led i næste fase af ELGPN's arbejde. Formålet er ikke at pålægge medlemsstaterne rammerne men at lægge op til en drøftelse, der kan føre til enighed om de elementer, der kan indgå som en del af kvalitetssikringstilgangen til karrierevejledning. Dette er i tråd med tilsvarende, europæisk arbejde på andre områder, f.eks. den europæiske referenceramme for kvalitetssikring af erhvervsuddannelserne, de videregående uddannelser og serviceydelser i bred forstand. Det er vigtigt for rammernes gennemførelighed og eventuelle implementering, at der er en bred fælles forståelse for og ejerskab af dem blandt ELGPN's medlemmer. Denne proces vil også indgå som en opgave i ELGPN's næste fase.

EU policy overvågning (Arbejdsgruppe 1)

Arbejdsgruppe 1 blev etableret af ELGPN med to opgaver for øje:

- At sikre, at resultaterne af netværksaktiviteterne har indflydelse på den politiske udvikling inden for livslang vejledning på regionalt, nationalt og europæisk niveau.
- At dele og overføre oplysninger, således at alle ELGPN's medlemmer har adgang til oplysningerne og mulighed for at tage del i de relevante politiske processer.

Arbejdsgruppe 1's opgaver blev tilsvarende defineret som værende:

- At støtte ELGPN-medlemmernes videngrundlag om den relevante politiske udvikling i EU inden for uddannelse, erhvervsuddannelse, beskæftigelse og social inklusion, samle og analysere data om, hvordan sådanne europæiske politikker tager højde for livslang vejledning og dele oplysningerne inden for netværket.
- At yde støtte til ELGPN's arbejdsprogram: at forankre ELGPN's tematiske aktiviteter solidt i en EU-politisk sammenhæng.

- At hjælpe ELGPN-medlemmerne med at påvirke europæiske og nationale politiske processer omkring den centrale rolle, som livslang vejledning spiller for relevante politikområder: at varsle ELGPN-medlemmerne om aktuelle politiske processer og bidrage med rådgivning for at hjælpe netværksmedlemmerne med at blive en del af processerne.

Lissabon-strategien er fundamentet i den brede politiske kontekst, som ELGPN blev etableret i. Lissabon-strategien fokuserer på et videnbaseret samfund og en videnbaseret økonomi, social sammenhørighed og global konkurrencedygtighed og har i den henseende været grundlaget for de første ti år af dette årtusinde, hvad angår tværeuropæiske reformer af nationale politikker om uddannelse, erhvervsuddannelse, beskæftigelse og social inklusion. I takt med at reformstrategien har udviklet sig, er henvisningen til livslang vejledning blevet mere udtalt. Ud over aftalerne om en dagsorden for reform af selve politikkerne og systemerne for livslang vejledning (Rådets resolutioner om livslang vejledning fra 2004 og 2008) har den europæiske beskæftigelsesstrategi (1995–2005), Kommissionens meddelelse om livslang læring (2001), Rådets resolution om livslang læring

(2002), uddannelsessystemernes konkrete fremtidige mål (2002) og Københavnsprocessen om det europæiske samarbejde om erhvervsuddannelse (2002 og efterfølgende kommunikéer) alle henvist specifikt til, hvorledes livslang vejledning kan bidrage til at nå reformernes mål. De europæiske arbejdsmarkedsparter (2002) har anerkendt vigtigheden af oplysning og vejledning i arbejdsstyrkens udvikling af kompetencer og kvalifikationer.

I forbindelse med fornyelsen af Lissabon-strategien i 2005 understregede Det Europæiske Råd behovet for optimering af menneskelig kapital, især gennem livslang læring og med særlig vægt på livslang vejledning. Europa-Parlamentets og Rådets henstilling (2006) om nøglekompetencer for livslang læring henviste til vejledning som en del af læringskompetencen "at lære at lære".

Slutningen af perioden 2008–10 faldt for Lissabon-strategien sammen med den økonomiske nedgang, og fokus kom til at handle om at mindske krisens økonomiske og sociale indvirkning. Der blev fastsat to mål for fremtiden:

- Sikre en bedre kombination af fleksibilitet og sikkerhed gennem det nye koncept "flexicurity". I 2007 blev flexicurity grundstenen i EU's beskæftigelsespolitikker med henblik på at sikre en bedre tilpasning, udvikling og beskæftigelsesegnet af arbejdsstyrken og med særlig henvisning til livslang vejledning. Flexicurity-politikkerne tager sigte på at støtte borgernes arbejdsovergange og sætte fokus på de nationale, offentlige arbejdsformidlingers og arbejdsmarkedets parters rolle i denne støtte og med at udpege og foregribe kvalifikationsbehovet.
- Være bedre til at foregribe kvalifikationsbehovet på arbejdsmarkedet ved hjælp af "nye kvalifikationer til nye job"-initiativet. Bevidstheden omkring behovet for at være bedre til at foregribe og matche kvalifikationsbehovet på arbejdsmarkedet indgår i de fleste dokumenter vedrørende uddannelse og beskæftigelse, som Kommissionen har fremlagt, og Rådet har vedtaget siden 2007. Vejledningens rolle understreges: hjælpe jobsøgende med at identificere de kvalifikationer, der kræves for at komme videre til, hvor der mangler kvalifikationer.

"Nye kvalifikationer til nye job"-initiativet, der har særligt fokus på unge, blev lanceret i 2008 og fremhæver misforholdet mellem udbud og efterspørgsel på arbejdsmarkedet som værende en af de primære årsager til ungdomsarbejdsløshed og understreger, hvor vigtig karrierevejledning er i den forbindelse - særligt hvad angår overgangene mellem uddannelse og erhvervsuddannelse og arbejdsmarkedet.

Rapporten, der er udarbejdet af en gruppe eksperter om "nye kvalifikationer til nye job"-initiativet (2010), understregede manglen på de rette kvalifikationer i Europa og konkluderede, at en "opgradering, tilpasning og udvidelse af den enkeltes kvalifikationsportefølje", at få folk til at "gå fra at være jobsøgende til jobskabende" og til at "være i stand til at træffe mere velinformerede valg" bør være ambitioner for fremtiden.

"Europa 2020" er Lissabon-strategiens efterfølger, og strategirammen for det europæiske samarbejde på uddannelsesområdet ("ET 2020") er en af strategiens vigtigste komponenter. I sidstnævnte nævnes vejledning direkte i det strategiske mål 1 ("virkeliggørelse af livslang læring og mobilitet"), og der henvises indirekte hertil i de tre andre mål. Vejledning spiller en særdeles vigtig rolle for at kunne nå det i Europa 2020 fastsatte mål om at reducere andelen af unge, der forlader skolen tidligt, til 10 % og sikre, at 40 % af den unge generation har en uddannelse på tertiært niveau, samt for at træffe fremadrettede tiltag for at forbedre unge menneskers adgang til arbejdsmarkedet og til voksenuddannelse. Livslang vejledning kommer til at spille en central rolle for at fremme anerkendelse af ikke-formel og uformel læring, gøre erhvervsuddannelserne mere attraktive og for at støtte borgerne i at erhverve og opdatere deres kompetencer hele livet igennem.

Til den næste fase af ELGPN's arbejde foreslås det, at man inden for rammerne af Europa 2020-initiativerne generelt og ET 2020-strategirammen i særdeleshed etablerer stærke grænseflader med EU's sektorpolitiske udvikling inden for mindst seks forskellige områder: skoler, erhvervsuddannelse, videregående uddannelse, voksenuddannelse, beskæftigelse og social inklusion.

EU-finansierede projekter: Synergi og forbindelser til politik (Arbejdsgruppe 2)

Der er en stærk og alment udbredt opfattelse af, at fordelene ved og virkningen af EU-finansierede projekter kan forbedres betydeligt ved at:

- Minimere overlappningen mellem projekter.
- Styrke forbindelserne til politik.
- Fremme projekternes virkning på længere sigt, når den økonomiske støtte ophører.

Derfor lægges der stadigt større vægt på at opnå øget værdi fra projekterne, og dette kommer til udtryk på to forskellige måder:

- Ved at etablere synergi med andre relaterede projekter.
- Ved at rette øget opmærksomhed mod “udnyttelse” dvs. ved at forsøge at ændre politikker og praksis med udgangspunkt i projektets arbejde. Dette supplerer den traditionelle fokus på formidling – at videreformidle information om projektet og dets output – og giver reelt set formidling en resultatorienteret fordel.

Arbejdsgruppe 2 har undersøgt en lang række projekter i relation til disse emner. I lyset af denne analyse fremlægger gruppen fire sæt anbefalinger, der henvender sig til forskellige aktører, og som de opfordres til at overveje.

Det første sæt anbefalinger henvender sig til de parter, der bestiller projekterne på både EU-niveau (Kommissionen og dets udøvende organer) og på nationalt niveau:

- De parter, der bestiller projekterne, skal bestræbe sig på at udvikle effektive procedurer, så man undgår overlappning mellem projekterne.
- For at undgå, “at man opfinder den dybe tallerken igen”, bør det være et krav til projektkoordinatorerne, at de viser, at de har kendskab til tidligere, tilsvarende projekter, og angiver, hvordan de bygger videre på den erfaring, man høstede fra sådanne projekter.
- De bør desuden opfordres til at vise, hvordan forbindelser til relevante politikker integreres i projekternes metodologi.
- Der bør, hvor det er muligt, være en eksplicit forbindelse mellem disse politikker og de fire prioriteter fra resolutionen fra 2008.

- Man bør prioritere projekter, der opfylder disse kriterier.
- Man bør støtte og hjælpe potentielle projektkoordinatorer, herunder med adgang til eksempler på god praksis (f.eks. gennem en database eller manual).

Det andet sæt anbefalinger henvender sig til de nationale vejledningsfora (hvis disse findes):

- Nationale fora bør indtage en proaktiv rolle og tilknytte projekter til nationale politikker og prioriteter.
- De relevante ministerier bør, hvor det er hensigtsmæssigt, opfordres til at være med til at finansiere de nationale bidrag til projekter, der opfylder de nationale prioriteter.
- Desuden bør de indtage en proaktiv rolle i at fremme synergi mellem projekter.

Det tredje sæt anbefalinger henvender sig til netværket af Euroguidance-centre. Arbejdsgruppen anerkender, at strukturen af disse centre og den rolle, de spiller, er forskellig fra land til land. Dog foreslås det, at Euroguidance-centrene skal indgå i et tæt samarbejde med ELGPN for at:

- Vedligeholde en database over nationale vejledningsprojekter (inkl. EU-finansierede projekter) og transnationale vejledningsprojekter med partnere fra deres eget land. Dette bør være en del af en

fælles database om politik og praksis for livslang vejledning.

- Promovere vellykkede projekter (god praksis) over for beslutningstagere, aktører og andre relevante parter ved hjælp af nationale vejledningsfora, hvor disse findes, og via de eksisterende Euroguidance kommunikationskanaler (hjemmesider, konferencer, publikationer) eller på anden vis.
- Tage del i en bredt funderet refleksionsproces for at finde ud af, hvordan virkningen af fuldendte projekter kan styrkes, efter de er afsluttet.

Det sidste sæt anbefalinger henvender sig til de parter, der har ansvaret for forvaltningen af relevante projekter:

- Projektkoordinatorer bør inddrage relevante aktører, både når de byder på projektet og i forbindelse med dets implementering.
- Der bør rettes opmærksomhed mod synergi med andre projekter både på anvendelsesstadiet og under hele projektets levetid. Man bør også være lydhør over for muligheden for at arbejde inden for en gruppe af projekter, dvs. formelt samarbejde mellem projekter, der relaterer sig til lignende emner.
- Tilsvarende bør emner, der vedrører videreformidling og udnyttelse af projektresultaterne, ikke kun tages op ved projektets afslutning men under hele projektets levetid og involvere alle relevante aktører i processen.

Evaluering af ELGPN's arbejde

Deltagerne blev både før og efter ELGPN's vigtigste møder bedt om at vurdere, (a) hvordan arbejdet skred frem, og (b) hvad der var opnået med hensyn til virkningen på nationalt (og europæisk) niveau. Evalueringen dækkede følgende aspekter:

- Kommunikation (proces).
- Organisatoriske aspekter og ledelse/koordination (proces).
- Netværksarbejde/koordination (proces).
- Generelle resultater (output).
- Resultater og virkning på nationalt niveau (output).

Der kom feedback på resultaterne, så de kunne anvendes som led i planlægningen af kommende aktiviteter. Desuden udfyldte de nationale hold i maj 2010 en opsummerende evaluering online.

Generelt var deltagerne meget tilfredse med netværkets overordnede kommunikationsprocesser. Der var positiv feedback i forhold til opgavernes overskuelighed og arbejdsmetoderne samt ledelsen af arbejdsprogrammet for 2009-10. Der var behov for forbedringer med hensyn til overholdelse af tidsfrister og de økonomiske ordninger. De fleste medlemmer var især tilfredse med mulighederne for at deltage i aktiviteterne samt

principperne om lighed og respekt blandt netværksmedlemmerne. Indtrykket af resultaterne var, at de stemte overens med det aftalte arbejdsprogram.

I tråd med den åbne koordinationsmetodes principper har medlemslandene haft mulighed for at bruge ELGPN's resultater i overensstemmelse med deres egne prioriteter. Adskillige medlemslande oversatte og videreformidlede ELGPN's arbejdsrapporter og relateret materiale, således at de kunne bruges på nationalt niveau. Fremover vil lande med samme sprog have mulighed for at dele sådanne omkostninger.

ELGPN's rolle som katalysator var især tydelig under de nationale seminarer, der blev afholdt samtidig med netværkets plenarmøder eller arbejdsprogrammets feltbesøg. Disse arrangementer gav beslutningstagerne og aktørerne mulighed for at blive opdateret omkring internationale udviklinger og gav værtslandene mulighed for at præsentere deres nationale politikker og praksis.

ELGPN's rolle som katalysator kom yderligere til udtryk i flere af landene. Erfaringsudvekslingen var med til at inspirere udviklingen af nye tilbud og initiativer. I en række lande spillede især ELGPN's eksistens en stor rolle i stimuleringen af nationale fora eller andre koordinationsmekanismer.

Næste fase

Næste fase af ELGPN's arbejdsprogram (2011-12) har til formål at bygge på erfaringen fra og udviklingen af det eksisterende arbejde og forbedre ELGPN's interne effektivitet i netværkets arbejde. Fasens præcise formål aftales i samråd med Kommissionen, når der ansøges om støtte, men på dette stadie forventes det, at fokus vil være på:

- At udvide inddragelsesgrundlaget for alle medlemslande inden for de fire prioritetsområder.
- At øge den nationale opmærksomhed omkring ELGPN's viden og erfaring med udgangspunkt i de fire prioriteter.
- At uddybe arbejdet med de fire prioriteter gennem yderligere erfaringsudveksling mellem parter især med de nationale og europæiske resultater for hver af prioriteterne for øje.
- At styrke policy links/-grænseflader mellem ELGPN's arbejde og EU's politiske udvikling for skoler, erhvervsuddannelse, videregående uddannelse,

voksenuddannelse, beskæftigelse og social inklusion.

- At yde nationale beslutningstagere, udviklere og aktører konkret støtte, der kan bistå dem i den politiske udvikling på nationalt og europæisk niveau.
- At øge videreformidlingen af ELGPN's arbejde.
- At styrke ELGPN's forbindelser til relevante, internationale organisationer, f.eks. OECD.

Et centralt mål vil være at udvikle operationelle redskaber eller fælles projekter, der støtter den konkrete implementering af politikker. Dette arbejde kommer til at omfatte en opdatering af OECD'/EU's håndbog (2004) for beslutningstagere, og bygge videre på elementer i de eksisterende fælleseuropæiske referenceværktøjer. De nye værktøjer bør testes på nationalt niveau i enkelte lande, der er interesserede i at gennemføre en holistisk evaluering af deres nationale vejledningssystem med udgangspunkt i en videndelingsproces mellem parter.

Bilag 1: De nationale delegationers sammensætning og kontaktpunkter i ELGPN 2009–10

		Uddannelses- sektor	Arbejds- eller beskæftigelses- ministerium	Nationalt forum	Euroguidance	Andet
Østrig	AT	1	1			1
Cypern	CY	1	2			
Tjekkiet	CZ	1	1		1	
Danmark	DK	2		3		
Estland	EE	1	1	1		
Finland	FI	1	1			1
Frankrig	FR	4	1			
Tyskland	DE	2		1		
Grækenland	EL	1	1		3	
Ungarn	HU	1	1			1
Island	IS	1				3
Italien	IT		1		4	
Letland	LV	2	2			1
Litauen	LT	1	1			1
Luxembourg	LU	1				3
Malta	MT	2				
Norge	NO	2	1			
Polen	PL	1	2			1
Portugal	PT		2			
Slovakiet	SK	1	1			1
Slovenien	SI	1	3			2
Spanien	ES	5				
Sverige	SE	2	1			
Holland	NL	1	1		2	
Tyrkiet	TR	3				
Storbritannien	UK	4				
Belgien (Obs.)	BE					1
Bulgarien (Obs.)	BG	1				
Irland (Obs.)	IE	1				
Rumænien (Obs.)	RO					
I alt	99	44	24	5	10	16

Bilag 2: ELGPN-medlemslandenes bidrag til aktiviteter⁴ i ELGPN 2009–10

		WP1 Karrierevalgs- kompetence	WP2 Adgang	WP3 Samarbejde og koordination	WP 4 Kvalitet	TG1 Policy analyse	TG2 Synergi mellem projekter	ELGPN- styrings- gruppe- møder	ELGPN- plenar- møder
Østrig	AT	x		x, LC			x		
Cypern	CY		x	X, SM					
Tjekkiet	CZ	X, LC, FV	x				x		
Danmark	DK	x			X, LC		X, TGM		
Estland	EE				x, SM	x, TGM			
Finland	FI			x	x, FV	x			
Frankrig	FR	x	x, LC, FV		x	x		SgM	
Tyskland	DE		x	x, LC	x, FV	x		SgM	
Grækenland	EL			x	x		x, TGM		
Ungarn	HU			x, FV	x	x		SgM	
Island	IS		X, LC, SM						
Italien	IT	x		x					
Letland	LV			x	x			SgM	PM
Litauen	LT	x, FV	x						
Luxembourg	LU	x			x			SgM	PM
Malta	MT	x							
Norge	NO			x					
Polen	PL		x				x, TGM		
Portugal	PT	x			x			SgM	PM
Slovakiet	SK	x, SM				x, TGM		SgM	
Slovenien	SI	x		x, FV		x	x, LC		
Spanien	ES		x	x				SgM	PM
Sverige	SE	x							
Holland	NL		x						
Tyrkiet	TR		x	x		x			
Storbritannien	UK	x	x, FV		x				
Belgien (Obs.)	BE								
Bulgarien (Obs.)	BG								
Irland (Obs.)	IE								
Rumænien (Obs.)	RO								

⁴ LC = Lead Country, FV = vært ved feltbesøg, SM = vært ved sammenfattende møde, TGM = vært ved arbejdsgruppemøde, SgM = vært ved styringsgruppemøde, PM = vært ved plenarmøde, x = deltager

